

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 23.09.2004
KOM(2004)608 končno

ZELENA KNJIGA

Javna naročila za obrambo

(predložen s strani Komisije)

VSEBINSKO KAZALO

UVOD	3
I. RAZLOGI ZA UKREPANJE NA PODROČJU JAVNIH NAROČIL ZA OBRAMBO.....	3
1. Področna razdelitev obrambnih trgov	4
2. Posebnosti, značilne za obrambne trge	4
2.1 Vodilna vloga držav	4
2.2 Zahteve zanesljivosti preskrbe in zaupnosti.....	5
2.3 Zapletenost programov za pridobitev vojaške opreme	5
3. Omejenost obstoječega pravnega sistema.....	5
3.1 Odstopanja od pravil Skupnosti	5
3.2 Nehomogene državne zakonodaje.....	7
II. SMERNICE RAZMIŠLJANJA ZA OPREDELITEV UKREPOV NA EVROPSKI RAVNI.....	8
1. Jasneje formulirati obstoječi ureditveni okvir Skupnosti.....	8
2. Dopolniti ureditveni okvir Skupnosti s posebnim instrumentom	9
2.1. Cilji.....	9
2.2 Vsebina.....	10
PODROBNA PRAVILA ZA POSVETOVANJE.....	11

UVOD

Ta Zelena knjiga predstavlja enega od ukrepov, ki so bili napovedani s strani Evropske komisije v Sporočilu „K politiki Evropske unije v zvezi z obrambno opremo“, ki je bilo sprejeto 11. marca 2003¹. S temi ukrepi namerava Evropska komisija prispevati k postopni izgradnji evropskega trga za obrambno opremo („*European Defence Equipment market*“, EDEM), bolj transparentnega in odprtega med državami članicami, ki bi ga, ob upoštevanju posebnosti tega področja, naredila ekonomsko učinkovitejšega.

Razvoj v smeri trga na evropski ravni je eden ključnih elementov pri spodbujanju konkurenčnosti evropskih industrij, zagotavljanju boljše razporeditve sredstev na področju obrambe in pri podpori razvoja vojaških zmogljivosti Unije v okviru evropske varnostne in obrambne politike (EVOP).

Ustanovitev Evropske obrambne agencije, odgovorne za področje obrambnih zmogljivosti, raziskav, pridobitev in oboroževanja, podpira interes po vzpostavitvi takšnega trga.

Vzpostavitev evropskega trga za obrambno opremo predpostavlja izpolnitev skupine dodatnih pobud, med katerimi je tudi organizacija primerne ureditvenega okvira v zvezi s pridobivanjem obrambne opreme. Večja odprtost obrambnih trgov, ki so sedaj razdeljeni na državni ravni, bi dejansko omogočila povečanje poslovnih priložnosti za evropske industrije na tem področju, vključujoč tudi majhna in srednje velika podjetja, in bi prispevala k njihovi rasti in k povečanju njihove konkurenčnosti.

Cilj te zelene knjige je, v skladu z načelom subsidiarnosti, nadaljevati razpravo, ki že poteka na tem področju². V ta namen je Evropska komisija povezala dve delovni skupini, sestavljeni iz predstavnikov držav članic in evropskih industrij, s pripravljalnimi fazami Zelene knjige.

V prvem delu Zelena knjiga opredeli razloge, ki upravičujejo posebne ukrepe, s pomočjo ugotavljanja razmer na trgih, njihovih mnogoterih posebnosti ter obstoječe ureditve. Na osnovi teh ugotovitev navede v drugem delu smernice razmišljanja o možnih instrumentih.

I. RAZLOGI ZA UKREPANJE NA PODROČJU JAVNIH NAROČIL ZA OBRAMBO

Izdatki za obrambo s strani držav članic predstavljajo pomemben delež javnih izdatkov v višini 160 milijard evrov za 25 držav članic, pri čemer je ena petina namenjena nakupu vojaške opreme (pridobitve ter raziskave in razvoj)³.

¹ COM(2003) 113 konč.

² Dela Delovne skupine Sveta o politiki oboroževanja (Groupe du Conseil Politique de l'Armement, POLARM), Zahodnoevropske skupine za oborožitev (Groupe Armement de l'Europe Occidentale, GAEO) in Delovne skupine za pripravo ustanovitve agencije (*Agency Establishment Team*, AET), odgovorne za ustanovitev Evropske obrambne agencije.

³ Viri: NATO (Organizacija Severnoatlantske pogodbe) in SIPRI (Mednarodni mirovni raziskovalni inštitut v Stockholmu – *Stockholm International Peace Research Institute*) 2002.

Za javna naročila za obrambo so danes značilni razdelitev po državah (§ 1), posebnosti, ki jih razločujejo od ostalih javnih naročil (§ 2), in pravni sistem, katerega izvajanje je zapleteno (§ 3).

1. PODROČNA RAZDELITEV OBRAMBNIH TRGOV

Čeprav je vsota vojaških izdatkov držav članic precejšnja, ostaja v veliki meri razdrobljena na ravni državnih trgov, kar predstavlja danes zelo velik problem za vse države članice, ki imajo obrambno industrijo. Po zmanjšanju proračunov in prestrukturiranju vojaških sil velikost državnih trgov – tudi tistih, ki pripadajo velikim državam – ni več zadostna, da bi pripeljala do količin proizvodnje, ki bi omogočila ublažitev povišanih stroškov za R&R sistemov orožja. Take razmere, kot tudi drobitev naporov na področju raziskav in razvoja v Evropi, pomenijo dodatne stroške za davkoplačevalce ter škodijo konkurenčnosti evropske obrambne industrije in njeni sposobnosti odgovoriti potrebam po zmogljivosti s strani SZVP. Če upoštevamo dvojno naravo tehnologij (vojaško in civilno), potem je prav tako prizadeta celotna konkurenčnost industrije v Evropi.

V zadnjih desetih letih je bil dosežen napredek, zlasti s spodbujanjem vseevropskega sodelovanja na področju oboroževanja in s pričetkom odpiranja teh trgov konkurenci na evropski ravni. Vendar so bile to pobude s skromnimi rezultati, ki niso mogle pripeljati do vzpostavitve evropskega obrambnega trga. Kar se tiče programov, izpeljanih v sodelovanju, še vedno pogosta uporaba načela pravičnega donosa na naložbo v glavnem omejuje odprtje samo na sodelujoče države in pomeni razdelitev del, osnovano na merilih povsem nacionalne industrijske politike. Kar pa zadeva državne pridobitve, ostaja delež naročil, dodeljenih v skladu s konkurenčnim postopkom, še vedno majhen. Ne glede na uporabljene postopke ostaja del, dodeljen nacionalnim dobaviteljem, prevladujoč.

2. POSEBNOSTI, ZNAČILNE ZA OBRAMBNE TRGE

Posebnosti obrambnih trgov izhajajo iz same narave vojaških dobrin in pripadajočih storitev. Niso namreč samo ekonomskega in tehničnega značaja, temveč so odvisne tudi od varnostne in obrambne politike vsake od držav članic⁴. Obrambne industrije imajo zato strateški značaj in vzdržujejo posebne odnose z državami.

2.1 Vodilna vloga držav

Zaradi privatizacij in naporov za čim večje izboljšanje politik pridobitev se je v teh zadnjih letih vloga držav zmanjšala, kljub vsemu pa ostaja prevladujoča. Kot edine stranke določajo povpraševanje po proizvodih v skladu z vojaškimi potrebami, vezanimi na njihove strateške cilje, in tako določajo velikost trgov. Sodelujejo, v različnih stopnjah glede na državo, pri financiranju raziskav in razvoja, s čimer vplivajo na tehnološko znanje in izkušnje ter na dolgoročno konkurenčnost industrij. Kot zakonodajalci nadzorujejo trgovanja z vojaško opremo s pomočjo dovoljenj za izvoz, ki so obvezna za industrije in kamor so vključena tudi dovoljenja za dostavo opreme znotraj Unije, ter dodelitev pooblastil za ponudbe. Tak nadzor se izvaja, čeprav v manjšem obsegu, tudi na industrijskih prestrukturiranjih, celo na ravni delničarjev.

⁴ Glej dokument Delovne skupine Sveta POLARM, priložen k Sporočilu COM(1997) 583 z dne 4.12.1997.

2.2 Zahteve zanesljivosti preskrbe in zaupnosti

Obrambne zahteve predpostavljajo, da so viri preskrbe zagotovljeni med celotno življenjsko dobo programov oboroževanja, od zasnove do umika opreme iz uporabe, v času miru in v času vojne. Države v ta namen lahko uvedejo posebna jamstva za preskrbo. Ohranjanje povsem državne obrambne industrijske zmogljivosti se lahko izkaže kot šibko sredstvo pri odzivanju na strateške interese in nujne razmere (vojaške operacije).

Obrambne zahteve lahko prav tako pomenijo, da države razpolagajo z opremo, ki zagotavlja tehnološko premoč najetih vojaških sil. Le-ta sloni zlasti na zaupnosti programov in njihovih tehničnih zahtev. Obveza po varovanju zaupnih podatkov sili industrialce, da razpolagajo s posebnimi državnimi pooblastili.

2.3 Zapletenost programov za pridobitev vojaške opreme

Programi za razvoj oborožitve so zapleteni. Njihov obseg proizvodnje je omejen in tveganje poslovnega neuspeha zahteva tudi podporo držav. Opreme so pogosto sestavljene iz novih sistemov, ki hkrati vključujejo vojaške in civilne tehnologije. Njihov življenjski cikel je dolg: obdobje med trenutkom, ko se izrazi operativna potreba, in koncem življenja nekega sistema lahko traja 50 let. Odnos med kakovostjo in ceno ter obvladovanje tveganja morata biti zagotovljena za celotno obdobje. Zato morajo imeti države dostop do primernih industrijskih in tehnoloških zmogljivosti preko celotnega življenjskega cikla nekega sistema in vzdrževati dolgotrajne in zanesljive odnose z dobavitelji.

Drugače pa so pridobitve nespecializirane vojaške opreme velikokrat predmet „nadomestil“⁵, ki pomenijo, da lahko država nakupovalka zahteva odškodnino, ki lahko preseže pogodbeni znesek za 100 %. To povračilo je lahko neposredno, preko naročil za državne družbe ali preko prenosov znanja, izkušenj in tehnologij, povezanih z izvorno pogodbo. Lahko pa je tudi posredno in se tiče drugih industrijskih sektorjev kot tistega, ki ga pokriva zadevna pogodba, celo nevojaških.

3. OMEJENOST OBSTOJEČEGA PRAVNEGA SISTEMA

3.1 Odstopanja od pravil Skupnosti

Posebnosti obrambnega sektorja so bile priznane vse od ustanovitve Skupnosti v obliki odstopanja od pravil, ki so bile določene v členu 296 ES Pogodbe. V skladu s prvim odstavkom tega člena:

„a) nobena država članica ni dolžna dajati informacij, za katere meni, da bi njihovo razkritje v nasprotju z bistvenimi interesi njene varnosti;

b) vsaka država članica lahko v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojaških sredstev ali trgovino z njimi sprejme ukrepe, za katere meni, da so potrebni za zaščito bistvenih interesov njene varnosti; takšni ukrepi ne smejo negativno vplivati na pogoje konkurence na skupnem trgu glede proizvodov, ki niso izrecno predvideni v vojaške namene“⁶.

⁵ Že razvita končna oprema, ki je na voljo za prodajo.

⁶ V skladu z drugim odstavkom tega člena je leta 1958 Svet sprejel seznam proizvodov, na katere se nanašajo določbe iz prvega odstavka.

Upoštevajoč njen splošen domet, se ta določba lahko uporablja prav tako na področju javnih naročil.

Kot to pojasnjuje nova Direktiva 2004/18/ES v členu 10, se predpisi Skupnosti v zvezi z javnimi naročili nanašajo na naročila s strani naročnikov na obrambnem področju z upoštevanjem člena 296 ES Pogodbe. Zato so predpisi Skupnosti načeloma prav tako uporabni za obrambni sektor, toda države članice imajo možnost od njih odstopati v primerih in pod pogoji, ki so posebej predvideni v ta namen. V vsakem primeru možnost odstopanja v skladu s členom 296 ES ne more igrati nobene vloge niti za civilne dobrine niti za tiste, ki niso namenjene posebej vojaškim ciljem, pa čeprav so kupljene s strani državnih obrambnih ministrstev.

Sodna praksa Sodišča je določila pogoje uporabe tega odstopanja na restriktiven način, z navajanjem, da⁷:

- njegova uporaba ne sme biti avtomatična in splošna, temveč mora biti upravičena od primera do primera. Države imajo tako pravico do tajnosti, ki obsega podatke, ki bi ogrozili njeno varnost, in možnost uveljavljanja izjeme pravil notranjega trga v zvezi s trgovino vojne opreme, ter so obvezane, da ovrednotijo za vsako pogodbo, če jo odstopanje pokriva ali ne,
- uporaba državnih ukrepov o odstopanju s strani držav je upravičena le, če je nujna za uresničitev cilja ohranitve bistvenih varnostnih interesov, na katere se sklicujejo,
- dokazno breme prevzame država članica, ki misli odstopanje izkoristiti,
- ta dokaz je treba priskrbeti, če je potrebno, nacionalnim sodiščem oziroma po potrebi Sodišču, ki mu lahko Komisija predloži zadevo pri izvajanju svoje funkcije varuha Pogodbe.

V splošnem lahko torej države članice odstopajo od pravil Pogodbe in Direktiv Skupnosti, toda izključno pod točno določenimi pogoji. Kljub temu se pri izvajanju pojavlja več problemov:

- v odsotnosti točne razlage teh določb se je na področju javnih naročil razvila skoraj sistematična praksa zatekanja k temu odstopanju. Kljub pojasnitvam Sodišča majhno število objav v Uradnem listu Evropske unije napeljuje na misel, da nekatere države članice menijo, da lahko uporabijo odstopanje na avtomatičen način,
- ker pojem bistveni varnostni interes ni točno določen v zakonodaji Skupnosti niti v sodni praksi Sodišča, si države članice v praksi pridržujejo širok prostor v presojanju o tem, katera naročila bi jim lahko škodila,
- za določitev obsega izvajanja člena 296 ES seznam iz leta 1958⁸ ne predstavlja primerne referenčne podlage, ker ni bil nikoli uradno objavljen niti ni bil od takrat revidiran.

⁷ Med drugim, sodba Johnston, zadeva 222/84, sodba Komisija proti Španiji, zadeva C-414/97. Slednja, čeprav izdana v zvezi z DDV, je uporabna tudi za področje javnih naročil.

⁸ Glej opombo št. 6.

Torej lahko trdimo, da ostajajo obrambni trgi v veliki meri pokriti s povsem državnimi zakonodajami.

3.2 Nehomogene državne zakonodaje

Na področju obrambnih trgov večina državnih predpisov predvideva odstopanja pri izvajanju pravil, določenih za javna naročila, in to na različni stopnji transparentnosti. To pa predstavlja potencialni problem za nedržavne dobavitelje.

- **Objava javnih razpisov**, če do te pride, se pojavi v posebnih državnih biltenih, katerih vsebina, pogostost in način izdajanja se spreminja od države do države.
- Možni primeri **neobjave**, predvideni v državnih zakonodajah, so pogosti in različni glede na državo.
- **Tehnične zahteve** so pogosto zelo podrobne in osnovane na neuskkljenih standardih.
- **Merila za izbor** dobaviteljev upoštevajo v nekaterih državah sposobnost ponudbe industrijskih nadomestil in v večini držav zaupnost in zanesljivost preskrbe, katerih opredelitev pomena ostaja nejasna in pri presoji katerih se ne upoštevajo iste zahteve, ki se včasih nanašajo na izvor dobrin ali na narodnost dobaviteljev.
- **Razpis** se v glavnem izvaja preko postopkov s pogajanjem, katerih podrobnosti niso urejene na isti način, zlasti kar zadeva obseg pogajanj in možnosti sprememb predmeta pogodbe.
- **Dodelitev** pogodb je v glavnem osnovana na merilu najbolj ekonomsko ugodne ponudbe. Toda v tej fazi nekatere države zopet upoštevajo zanesljivost preskrbe in industrijska nadomestila.

Te ovire so napeljale nekatere države članice na to, da so se v medvladnem sporazumu o politiki Zahodnoevropske skupine za oborožitev⁹ zavzele za uskladitev vsebine in podrobnosti objav svojih državnih biltenov in za upoštevanje bolj odprtih pravil razpisov. Čeprav je bil ta sistem osnovan na ustreznih načelih, je imel omejene rezultate tako na ravni transparentnosti kot na ravni razpisov, in sicer zaradi svojega zakonsko neobvezujočega značaja.

3.3 Posebne ureditve za programe, izpeljane v sodelovanju

Poleg državnih ureditev so za pridobitve, ki zadevajo programe oboroževanja, izpeljane v sodelovanju, uporabljena tudi začasna pravila, predvidena v medvladnih sporazumih¹⁰. V glavnem je zaradi velikih naložb, na katere so pristale države, ki sodelujejo pri teh programih, načelo pravičnega industrijskega povračila tisto, ki pogojuje dodelitev naročila.

⁹ 16 držav članic, od katerih je 14 držav članic Unije (BE, DK, DE, EL, ES, FR, IT, LU, NL, PT, UK, AT, FI, SE), je leta 1990 sprejelo in leta 1999 ponovno dopolnilo glavne postavke javnih razpisov.

¹⁰ Te pogodbe so bile v glavnem dodeljene s strani ad hoc agencij ali agencij NATO, ki so delovale v imenu držav, sodelujočih pri omenjenih programih.

Da bi odpravili povišane stroške, ki so nastali zaradi take prakse, je bila leta 1996 ustanovljena nadnacionalna agencija OCCAR¹¹ in leta 2000 ji je bil podeljen status pravne osebe. Njena bolj konkurenčna pogodbeno ureditev predvideva zamenjavo sistema „pravičnega povračila“ s programom „splošnega pravičnega povračila“, ki se lahko izvaja v obdobju več let in na več programih. Vendar bo njegovo izvrševanje odvisno od števila novih programov, podeljenih v upravljanje Organizaciji.

Ker ti poskusi niso obrodili zadovoljivih rezultatov, so države članice nedavno ustanovile Evropsko obrambno agencijo v pristojnosti Sveta v enotnem institucionalnem okviru Evropske unije, ki bo med drugim odgovorna za prispevanje, v posvetovanju s Komisijo, k vzpostavitvi konkurenčnega evropskega obrambnega trga¹².

II. SMERNICE RAZMIŠLJANJA ZA OPREDELITEV UKREPOV NA EVROPSKI RAVNI

Zgornje ugotovitve glede stanja javnih naročil za obrambo kažejo, da več ovir omejuje možnosti dostopa evropskih industrij na trge držav članic in torej njihove priložnosti rasti.

Zato Komisija predlaga, da se nadaljuje razpravo o priložnosti spodbujanja aktivnosti Skupnosti na področju naročil za obrambo. Tako je Komisija v sedanji fazi svojih razmišljanj identificirala dva možna instrumenta, enega, ki se bo omejil na razjasnitev obstoječega pravnega sistema (§ 1), in drugega, ki si bo prizadeval oblikovati posebna pravila za obrambno področje, prilagojena značilnostim tega področja (§ 2).

Ta instrumenta naj ne bi posegala v dopolnilne ukrepe, ki bi jih izvajale države članice v ustreznih organih. Dejansko ne bi mogla pripeljati do izčrpnih odgovorov na vse vidike v zvezi s posebnostmi obrambnih trgov, zlasti kar zadeva zanesljivost preskrbe, pojem, ki ga je treba razviti glede na zblíževanje nacionalnih varnostnih interesov v okviru evropske zunanje, varnostne in obrambne politike. Postopen razvoj skupnega pristopa na tem področju bi lahko olajšal izvajanje instrumentov Skupnosti. Prav tako pa bi ta instrumenta pomenila koristno orodje za uspešno sodelovanje med državami članicami.

1. JASNEJE FORMULIRATI OBSTOJEČI UREDITVENI OKVIR SKUPNOSTI

Razjasnitev ureditvenega okvira bi se lahko izvedla z nezakonodajnim instrumentom, kot je razlaga Komisije. Ta instrument bi skušal jasneje formulirati obstoječe predpise Skupnosti, da bi olajšal njihovo izvajanje s strani pristojnih organov in njihovo razumevanje s strani zainteresiranih izvajalcev. Razlaga bi bila lahko sprejeta dokaj hitro. Po svoji naravi bi le potrdila obstoječe zakone.

Komisija bi še bolj razjasnila načela, izražena s strani sodišča glede razlage člena 296 ES, ter zlasti njihovo uporabo na področju javnih naročil, s čimer bi v praksi olajšala razmejitev med

¹¹ Organizacija vzajemnega sodelovanja na področju oborožitve (Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement); odprta pod določenimi pogoji za vse države članice, vsebuje danes samo pet držav (DE, BE, FR, IT, UK).

¹² Skupni ukrep, ki je ustanovil Evropsko obrambno agencijo (EOA), ki ga je dne 12. julija 2004 sprejel Svet.

pogodbami, ki jih pokriva odstopanje, in tistimi, ki jih ne. Za slednje bi ostala uporabna pravila skupne zakonodaje – direktive „javna naročila“.

Razlaga kot taka ne bi bila pravno obvezujoča, ampak bi jasneje formulirala načela in pravila, ki pa so pravno obvezujoča. Zato bi bila Komisija prisiljena ostati pri tej razlagi pri opravljanju svojih funkcij varuha Pogodbe. Komisija bo morala sprejeti tudi vse operativne posledice, ki izhajajo iz sprejetja take pojasnitve obstoječih zakonov.

Vprašanja

1. Menite, da je jasnejša formulacija sedanjega ureditvenega okvira po predstavljenih postopkih koristna/nujna/zadostna?
2. Ali obstajajo tudi drugi vidiki teh predpisov Skupnosti, ki bi morali biti razjasnjeni?

2. DOPOLNITI UREDITVENI OKVIR SKUPNOSTI S POSEBNIM INSTRUMENTOM

2.1. Cilji

Ureditveni okvir Skupnosti bi bil lahko dopolnjen z novim zakonodajnim instrumentom, značilnim za naročila za obrambo (dobrine, storitve in dela), kot je direktiva, ki bi skušala uskladiti postopke dodelitve teh naročil¹³. Ta direktiva bi oblikovala poseben okvir pravil, ki bi se nanašal na pogodbe, ki spadajo v področje uporabe stvarne pristojnosti iz člena 296 ES, a za katere zatekanje k odstopanju ni utemeljeno (pogoji, določeni s sodno prakso Sodišča). Uporabljala bi se za naročila za obrambo, ki sedaj spadajo v področje uporabe obstoječih direktiv, a bi omogočila razpolaganje s pravili, ki bi še bolj ustrezali njihovim posebnostim.

Prizadevala bi si za tri glavne cilje:

- večjo pravno varnost, ker bi omogočala boljše kategorizacijo pogodb: (a) pokritih s civilnimi direktivami; (a) pokritih s klasičnimi direktivami; (b) pokritih s to novo direktivo; in (c) izključenih iz vseh okvirov Skupnosti,
- več podatkov na ravni Skupnosti o teh pogodbah in zato tudi večjo odprtost trgov, ki bi omogočila evropskim obrambnim industrijam enakopravno sodelovanje na javnih razpisih v vseh državah članicah,
- uvedbo fleksibilnosti, ki je nujna za dodelitev teh naročil, s pomočjo oblikovanja pravil, prilagojenih posebnostim navedenih pogodb.

Tak instrument bi prav tako lahko služil kot referenca v primeru, ko bi se neka država članica odločila, da se ne bo sklicevala na odstopanje iz člena 296 ES, čeprav bi se na ta instrument lahko sklicevala.

¹³ Šlo naj bi za ukrep, podoben tistemu, ki je bil izvršen leta 1990, da bi se upoštevalo posebnosti naročil na področjih vode, energije in prometa, s posebno direktivo (kasnejšo 93/38 in spremenjeno z Direktivo 2004/17/ES z dne 31. marca 2004).

2.2 Vsebina

- Razmejitev njegovega **področja uporabe** bi bila lahko osnovana na podlagi opredelitve splošnega dosega pokrite vrste vojaškega materiala in/ali na podlagi seznama. Lahko bi šlo za tistega iz leta 1958 ali za kak drug seznam, bolj natančen in posodobljen, kot je tisti iz Pravila o ravnanju pri izvozu orožja¹⁴.
- Po vzoru obstoječih direktiv za druga področja, bi določba jasno izrazila, da direktiva ne bo posegala v možnost sklicevanja na člen 296 ES, pod pogoji, ki jih je določilo Sodišče. Poleg tega bi določila primere, v katerih so pogoji za uporabo tega **odstopanja** izpolnjeni na jasen in očitin način (na primer jedrski material).
- **Naročniki** bi bila ministrstva za obrambo in agencije, ki delujejo v njihovem imenu, kot tudi druga ministrstva, ki nakupujejo vojaške materiale. Uporabo direktive za druge organe, kot je nova Obrambna agencija, bi morali še točneje določiti v okviru ustreznih razprav.
- Uporaba direktive ne bo posegala v možnosti odstopanj, podeljenih državam članicam v okviru sporazumov **WTO** in Sporazuma o javnih naročilih.
- **Postopki** bi morali zagotoviti upoštevanje načel transparentnosti in prepovedi razlikovanja, upoštevajoč posebnosti teh naročil. Kot pravilo bi se lahko uveljavila posplošitev zatekanja k postopku s pogajanjem s predhodno objavo razpisa za javna naročila. Zatekanje k postopkom s pogajanjem brez obvestitve javnosti bi se lahko uporabilo v primerih, ki bi jih bilo potrebno določiti na osnovi izjem, predvidenih v obstoječih direktivah, in po potrebi v primerih, za katere bi dale pobudo državne zakonodaje.
- **Javno obveščanje** bi se lahko izvajalo preko centraliziranega sistema na ravni Skupnosti z uporabo usklajenega biltena objav. Predmet naročila bi bil lahko opisan s tehničnimi podatki, s čimer bi se izognili možnemu razlikovanju med dobavitelji.
- Odobrena **merila izbora** bi morala zagotavljati prepoved razlikovanja in enako obravnavanje podjetij ter upoštevati posebnosti pogodb za obrambo, kot so zaupnost, zanesljivost preskrbe... Prav tako bi morala upoštevati pooblastila v skladu s pravili o zaščiti obrambne tajnosti.
- **Dodelitev** pogodbe bi bila osnovana na točno določenih merilih. To bi pomenilo razpravo o postopni odpravi praks, kot so posredna in neposredna nadomestila.

Vprašanja

3. Se vam zdijo pravila obstoječih direktiv prilagojena/nepilagojena posebnostim obrambnih trgov? Povejte zakaj.
4. Bi bila posebna direktiva koristen/nujen instrument za vzpostavitev evropskega trga obrambne opreme in za izboljšavo industrijske in tehnološke osnove evropske obrambe?

¹⁴ Priložen k Izjavi Sveta z dne 5. junija 1998 (8675/2/98, SZVP), ki je ustvarila mehanizem transparentnosti politik izvoza vojne opreme.

5. Kakšno je vaše mnenje glede uporabe te morebitne direktive za pridobitve, izvedene s strani drugih organov, kot je Evropska obrambna agencija?
6. Postopki: Se vam zdi postopek s pogajanjem s predhodnim obveščanjem javnosti prilagojen posebnostim obrambnih trgov? Kakšne razmere bi morale dovoliti zatekanje k postopku s pogajanjem brez obveščanja javnosti?
7. Področje uporabe: Katero bi bilo najprimernejše sredstvo za določitev področja uporabe? Splošna opredelitev in v tem primeru kakšna? Nov seznam in v tem primeru kateri? Uporaba obojega, opredelitve in seznama?
8. Odstopanja: Se vam zdi opredelitev skupine dobrin, ki bi bile na očiten način izvzete iz direktive, koristna/nujna?
9. Objava: Se vam zdi centraliziran sistem objave primeren? Če da, pod kakšnimi pogoji?
10. Merila izbora: Katera merila poleg tistih iz sedanjih direktiv bi po vašem morala biti upoštevana, da bi se upoštevalo posebnosti obrambnega sektorja? Zaupnost, zanesljivost preskrbe itd.? In kako jih opredeliti?
11. Kako bi se po vašem moralo obravnavati prakso nadomestil?

PODROBNA PRAVILA ZA POSVETOVANJE

Ta zelena knjiga začenja uradno posvetovanje, ki bo trajalo 4 mesece od datuma njene objave. Okvir posvetovanja bo zagotovila Komisija, Generalni direktorat za notranji trg.

Zelena knjiga

Postopek posvetovanja

Konec posvetovanja: 4 meseci od datuma objave Zelene knjige

Zainteresirane stranke so vabljeni, da posredujejo svoje odgovore na postavljena vprašanja, opazke in predloge na naslov:

C/o Commission européenne, DG Marché Intérieur

Consultation « Livre Vert sur les marchés publics de défense »

Av. de Cortenbergh/Kortenberglaan 100 (1/100)

B-1049 Bruxelles

ali po elektronski pošti:

(MARKT-D2-DPP@cec.eu.int)

Zelena knjiga je prav tako na razpolago na spletni strani:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/consultations

NB: Vsak prispevek se lahko javno objavi, razen v primeru, da avtor izrecno zahteva njegovo zaupno obravnavo.